

МИОКАРД ИНФАРКТИ КАСАЛЛИГИГА БЕМОРЛАР ОРАСИДА МОЙИЛЛИКНИ АНИҚЛАШ ВА ПРОФИЛАКТИК ЧОРАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ.

**Гуломжоновна Н., 2 курс, Олий ҳамширалик иши факултети Илмий
рахбар: Валиева Т.А**

ТашПМИ, УАШ терапия, клиник фармакология кафедраси

Мавзунинг долзарблиги: Юрак қон томир касалликлари йилдан - йилга ёшариб ва купайиб бораётган касаллик ҳисобланади. Юрак қон томир касалликлари орасида миокард инфарктдан кейин ўлим кўрсаткичи кўп учрайди. Ҳар йили дунё бўйича 17.5 млн аҳоли шу касаллик туфайли вафот этади. Беморлар орасида миокард инфарктдан сўнг рухий ва жисмоний меҳнат фаолияти бузилишлари кўп учрайди.

Тадқиқот максоди: Юрак билан боғлиқ муаммоси бор беморлар ўртасида миокард инфаркти касаллиги ҳақида тушунтириш ишлари ўтказиш ва мойилликни аниқлаш..

Тадқиқот вазифалари: Касалхоналарда миокард инфаркти профилактикаси даражасини ўрганиш, ўрта тиббий ходимларнинг миокард инфаркти ўтказган беморлар билан олиб борадиган парвариш ишлари бўйича тавсиялар бериш, юракка боғлиқ муаммоси бор беморлар билан миокард инфаркти профилактикаси бўйича тушунтириш ишларини ўтказиш.

Тадқиқот усули ва материалари: Олиб борилган тадқиқот Тошкент шаҳридаги Тошкент Тиббиёт Академияси кўп тармоқли клиникаси 1-кардиология бўлими ва 5- шаҳар клиник шифохонасида кардионеврология бўлимида, аноним анкеталаш ва интервью усулида ўтказилди. Унда жами 45 нафар беморлар, 10 ўрта тиббий ходимлар иштирок этдилар. Беморларнинг 25 нафари кардиологик беморлар (МИ ўтказмаган), 20 таси миокард инфаркти ўтказган беморларни ташкил қилади.

Натижалар: Тадқиқот натижасига кўра, касалликка мойил аҳолининг ўртача ёши 30-60 ёшни ташкил этади. МИ ўтказмаган беморлар 60% (15) эркакларни, 40% (10) аёлларни ташкил қилса, МИ ўтказганлар орасида эркаклар-85% (17), аёллар-15%ни (3) ташкил етди. МИ ўтказган беморларнинг 55%и (11) ақлий меҳнат талаб етадиган касблар билан шуғуллангани аниқланди. Барча беморлар орасидан диспансер назоратида турувчи беморлар 31% (14) ни ташкил етди. Тадқиқот давомида оилавий поликлиникалардаги патронаж хизмати фаолияти ҳақида ҳам маълумотлар йиғилди. Унга кўра, 62,2% (28) беморлар патронаж хизматини қониқарли баҳоладилар. Бу эса миокард инфаркти профилактикасида жуда аҳамиятли. Миокард инфаркти ўтказмаган беморларнинг атиги 12%и (3) миокард инфаркти касаллиги ва унинг профилактикаси ҳақида маълумотга эга эканлиги аниқланди.

Натижаларга кўра, миокард инфаркти билан касалланганларнинг 80%(16) да миокард инфаркти ўтказишидан аввал, юрак билан боғлиқ ҳеч қандай муаммолари бўлмаган, аммо улардан 87,5% (14) да наслий мойиллик мавжуд бўлгани аниқланди.

Миокард инфаркти ўтказмаган беморларда касаллик ҳақида тушунтириш ишлари ўтказилганида, берилган тавсиялар 95,5% (43) беморларга маъқул келди.

Миокард инфаркти касаллигида 48% рухий зўриқиш, 13% зарарли одатлар, 35% жисмоний зўриқиш, 4% бошқа омиллар, касаллик келтириб чиқарувчи хавф омилли эканлиги аниқланди. 66,6% (30) беморлар, касалликлар профилактикасида, тиббий

ходимларнинг роли юқори эканини таъкидладилар. Шифохоналардаги даво ва парвариш ишлари, беморлар томонидан 91,1% (41) қониқарли баҳоланди.

Хулоса: Шундай қилиб, юқоридаги кўрсаткичларни инобатга олган ҳолда, юрак касаллиги бор беморлар ўртасида ДИМларда тиббиёт ходимлари томонидан миокард инфаркти касаллиги ҳақида суҳбатлар ўтказиш, улар орасида соғлом муҳитни (зарарли одатларсиз), рационал овқатланишни ташкил этиш, гиподинамияни олдини олиш бўйича тавсиялар бериш. Миокард инфаркти ўтказган беморлар орасида доимий врач кўрикларини ташкил этиш, дори воситаларини доимий вақтида ва керакли дозада қабул қилиш кераклигини тушунтириш, зарарли одатлар, рухий ва жисмоний зўриқишлар натижасида келиб чиқиши мумкин бўлган салбий ҳолатлар ҳақида огохлантириш, беморларни рухий- психологик томонлама қўллаб-қувватлаш миокард инфаркти қайталанишини олдини олишда жуда катта аҳамиятга эга.

Адабиётлар рўйхати:

1. Султанов, Х., А. Рахматуллаев, and У. Шарипов. "Болаларда бронх-упка тизими мальформацияларини хирургик даволаш." Актуальные вопросы детской хирургии 1.1 (2023): 45-45.
2. Aliev, M. M., T. T. Narbaev, and N. N. Turaeva. "Chuliev MS Nasirov MM The choice of method and level of colostomy in children with Hirschsprung's disease and anorectal malformation." Jurnal Buleten asociatii wrachei Uzbekistana 2 (2016): 95-9.